

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félre 6 K, negyedévre 3 K, — 2
 Vidéken " 9 K, " 4 K, 60 L

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-paleta, földszint az udvarban.

A felirati vita.

Irta dr. Tüdös János országgy. képviselő.

Budapest, 910 jul. 21.

A felirati vita Justh Gyulának — a botrányos választási visszaéléseket feltáró és ostromló — nagyszabású beszédével és a mai záró-beszédekkel éppen két hét alatt lefolyt és véget ért.

E vitának, az új országgyűlés első érdemleges működésének, két nagy és szomorú tanulsága van.

Egyik az, hogy a mostanihoz hasonló választás, a mely csak megközelítőleg is ennyi erőszakoskodással, hivatali presszióval, halatlant vesztegetéssel s a törvénytelenések minden elképzelhető fajtájával vitetett volna véghez s folyt volna le, újabb alkotmányos életünkben egyszer sem fordult elő; a másik pedig az, hogy a hatalomnak és a pénznek sikerült egy oly szolgálatkész többséget összekovácsolni, amely többség

a hatalom birtokáért és előnyeieért képes lemondani mindenről, nemcsak azokról a jogokról, amelyek a nemzetet törvény szerint megilletik, de érvényesítésük a fejlődési akaratba ütközik, hanem azokról a tulajdonságokról is, amelyek nélkül politikai párt elveszti létjogosultságát s pretoriánus haddá válik: az elvekről és önértéről is.

Ez a mai helyzet szomorú képe.

Hiában magasztalta Láng Lajos, a többség előadója, felirati javaslatát, elfogadásra ajánló beszédében, azt az értelmi és érzelmi egységet, amely a korona és a nemzet között, szerinte, teljesen helyreállott s a szabadelvűség állítólagos diadalát: kitünt, hogy ez az optimizmus, ez a naiv, magasztaló dal nagyon is átlátszó, vékonyka lepel, amely a rothadt és beteg közállapotok vonagló tetemét eltakarni sem képes, annál kevésbé gyógyítja meg.

Sajnos és hazánkra végzetes jelenség, hogy e vitának egyetlen

egy olyan momentuma nem volt, amely az aggódó és önmagába szálló hazafias lélek balsejtelmeit elűzhetné. Mert mit sem ér a korona és a nemzet közötti egyetértés, ha ez, a korona korlátlan uralmában s a nemzet szolgaságában nyilvánul s üres frázis és hű önámítás a szabadelvűség diadala, ha ez a diadal azoknak a nagy politikai, gazdasági és szociális reformtörekvéseknek a kóporsója, amelyek hivatva volnának Magyarországot nagygyá s a magyar népet szabaddá és boldoggá tenni.

És amikor arról van szó, hogy ez az új korszak, a korona omnipotenciája és a többség szolgáléküése hozhat-e áldást és jobb jövőt hazánkra, akkor előáll az új kormánypárt igazi vezére, gróf Tisza István s nagy beszédet, szíren éneket zeng a nemzetiségek s főként a románok felé s azt akarja elhíttetni velük és az országgal, hogy ez a nagy veszedelem nem a nép gazdasági jólétével és kulturális előhaladásával, hanem az-

Legszebb férfi kalapok FEKETENÉL.

Urambátyám cukorbeteg.

Kassi Nándor nem volt egészen fiatal, de nem is volt öreg. Szerette a társaságot és a társaság is őt. Rendesen családokhoz járt, mivel a családok nem járhattak hozzá, az agglégényhez.

Három rossz szokásáról azonban senki ember fia nem tudta leszoktatni. Akárhol vacsorázott, a krumpli garnirungot mind kiszedte a pecsenye mellől s mohón falatozta be. Ha egy kicsit ivott, elfogta a keserűség s úgy kesergett, annyit kesergett, hogy az egész társaság belekeseredett. Rádásul jött a harmadik rossz szokása. Mikor már magát is, mást is elkészerített, akkor füttyölt. De hogy füttyölt és mennyit füttyölt, az ember majd belesiketült.

Igy ment ez egészen addig, amíg Répáti Pistát a községbe helyezték tanítónak s ő is hivatalos lett azokhoz a családokhoz, ahová Kassi Nándor jegyző rendszeren eljárt.

Répáti Pistának már jó előre beajánlották az agglégényt, rossz szokásaival

együtt, aki aztán vállalkozott is rá, hogy kigyógyítja ebből a betegségből.

Hát nem kigyógyította?

De bizony ki az.

A legelső találkozáson, mikor bemutatták neki, vakmerően, merészen nézett a szemébe:

— Urambátyám, hiszen maga beteg.

— Én? — hőkölt meg Kassi Nándor.

— Ki mondja azt? Sohase voltam ilyen egészséges, mint most.

— A látszat csal! A betegségnek csak a tünetei mutatkoznak urambátyámon. A szeméből látom, urambátyám cukorbeteg lesz.

— Na hát, ilyet ne mondjon kedves öcsém — tiltakozott ellene a hétpróbás agglégény.

— De mondom én. Nagy már ebben az én prakszisom. Azt is megmondom előre, hogy három féle cukorbetegségre lesz urambátyámnak.

— Próféta maga uramöcsém, vagy mi a szösz?

— Hát csak kételkedniék urambátyám,

én ma jóakarattal figyelni fogom s biztosítom róla, hogy a jelentkező hármast cukorbetegséget kétségtelenné teszem.

Kassi Nándor fordult egyet s morogva szólt a közelében állókhoz:

— Ez az ifju vekezálni akar engem. De hát bennem emberére talál.

A vacsoránál Kassi Nándor már elfeledett mindent s jóízűen látott a nagy esomó krumplihoz, amit a pecsenye mellől kiszedett. Akkor szólt rá hirtelen, szinte megriasztólag, hogy a villa is majd kiesett a kezéből, Répáti Pista.

— Ugy-é, ugy-é megmondtam. Urambátyám kételkedett. Pedig ime. A szeme most homályos, mohón eszi a krumplit. Ez a legkétségtelenebb szimptóma. Urambátyámnak krumplicukorbetegsége lesz.

Olyan meggyőzőleg, annyi határozottsággal vágta ki ezt az ifju tanító, hogy Kassi Nándor letette a villát:

— Nahát, ez már sok! Uramöcsém elveszi még az étvágyamat is.

— Nem úgy urambátyám, én jó szándékkal vagyok s ha már konyitok vala-

Köztudomásra adom,

hogy tulhalmozott nyári férfi- és fiuruha raktáramat beszerzési árban is árusítom. Ezen kedvezményt csak augusztus hó végéig nyújthatom.

Gerő Ernő

Debrecen legnagyobb és legolcsóbb

férfi és fiuruha áruháza.

Piac-útca 41.

zal orvosolható, ha a nemzetiségek s főként a románok, az egyedül üdvözítő kormánypárt keblére sietnek s azzal olvadnak egybe.

Sajnos, a kibontakozás módját a felirati vita egyáltalán nem adta meg. Mert az ellenzék kijelölte ugyan az utat, mely a megoldáshoz elvezet, a radikális választójogi reformot, de a kormány és pártja most már ez előtt a hajnali harsona előtt bedugja a fülét s a feltámadáshoz vezető utat készül eltorlaszolni.

És ebben fogja megtalálni végzetét. Most kezdődik uralma, de már az elmulás bélyege ott ül az arcán. Önmaga ássa sírját.

A miniszterelnök beszélt.

A képviselőház ülése.

— 1910. július 21. —

Berzeviczy Albert elnök 10 óra után nyitja meg az ülést. A formalitások elintézése után

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök áll fel szólásra. Beszéde kezdetén Apponyi Albert gróffal polemizál és azon vádjára, hogy őket nem a nemzeti akarat juttatta be a Házba, kijelenti, hogy ez a nemzet lelkiismeretének ébredése volt, mely ezt a többséget megteremtette. (Eljenzés jobb felől.) Joggal hivatkozhatik tehát a nemzetre, amikor politikája helyességét hirdeti. A mult országgyűlés feloszlása indemnitás nélkül, nem volt törvénytelen, mert ő kért indemnitást, de azt még a bizottsághoz sem utasította a Ház, tehát belátta, hogy avval a Házal nem lehet boldogulni. A munkapárt nem mondott le a nemzet jogairól, mert a 67-es alapon áll, mely alapon a nemzet jogai biztosítva vannak. A mult többség sokkal több jogról mondott le. (Zaj a Justh-párton.) A munkapárt sohasem ígért olyat, amit meg ne tartott volna. Mikor a régi szabadelvűpárt elvesztette a többségét, félreállott és

nem zavarta az új többséget munkájában. A bírálatot a nemzet adta és amint a példa mutatja, a nemzet ítélete lesújtó volt a függetlenségi pártra nézve. A munkapárt keletkezésének a király és a nemzet közti egyetértés volt az alapja. Batthyány Tivadar gróf beszédére tér át és azon vádra, hogy mért nem oszlatta fel a mult országgyűlést azonnal, amint az indemnitást megtagadta, kijelenti, hogy abban a zavart helyzetben nem akarta az országot viszontagságoknak kiténni. A Házat azért oszlatta fel, mert a nemzet ítéletére akart apellálni, a mi soha sem lehet törvénytelen. Ezért a tényéért nyugodtan vállalja a felelősséget. A felirati vita előtt jobban szeretne volna a súlyos államszükségletek letárgyalását, de most, hogy vége van a vitának, nem bánta volna, ha tovább is eltart, mert egy ilyen vita nagyban hozzájárul az eszmék tisztázásához. Hibáztatja az ellenzék, hogy a trónbeszédből több követelés hiányzik. Ez szándékosan történt, mert a kormány nem tartotta szükségesnek az összes követelések felsorolását. Számos kérdés foglaltatik a munkapárt programjában, a mi nincs a trónbeszédben. Például a postások, állami tisztviselők stb. fizetésrendezése, a mibe szintén szó fog kerülni. Áttér ezután a bankkérdésre, mely tulajdonképpen nincsen. — Esztelen cél az, hogy rendezni kell a hitelviszonyokat. Most még rá van az ország utalva a külföldi pénzre, a külföldi segítségre. Majd ha pénzügyi helyzetünk oly erős lesz, hogy a külföldi tőkére nem leszünk ráutalva, akkor kerülhet a sor a bankkérdésre. Ezután hosszasan időzik az iparfejlesztés kérdésénél és kijelenti, hogy az iparfejlesztést nem szubvenciókkal kell erősíteni. Tagadja, hogy a sajtót megvásárolta volna, mert az most is úgy áll anyagilag, mint a koalíció idején. Áttér ezután a Bosznia-Herczogovina annexiójának kérdésére, melyről a trónbeszéd nem tesz említést. Erről a kérdésről már a mult kormány készített egy törvényjavaslatot, amit teljes egészében a Ház elé fog terjeszteni.

Az ország gazdasági fejlődését mindig szem előtt fogja tartani, de hogy miképpen, arról most még nem nyilatkozik. A hadügyi kérdés rendezése is fontos kérdés, mert egy ország erejét a hadsereggel adja meg. A választó jog kérdésben az a véleménye, hogy ő nem félti az országot az általános választói jogtól. Azonban annak

megvalósítását nem kell indokolatlanná erőltetni. A választójog kérdését nem fogja különböző jelzőkkel komplikálni, amelyek a lényegre ugysem bírnak befolyással, de annyit kijelenthet, hogy a választójogot hosszú időre, megnyugtatóan fogja elintézni.

Ezután áttér a választási visszaélésekre és kijelenti, hogy azok elbírálására a Ház nem illetékes, mert a maga alkotta törvények szerint a választási visszaéléseket a kuria van hivatva elbírálni. Azzal vádolják a kormányt, hogy a közigazgatást választási célokra használta fel, kérdezi, vajon a koalíció a közigazgatási szolgálat érdekében cserélte-e ki annak idején a főispánokat? (Derűtség.) A munkapárti főispánok is segítettek a kormányt, de nem mentek túl a törvénytábla határon. A nemzet pedig lelkesedéssel sorakozott a munkapárt mellé.

A kisebbség ne feszegesse tovább a választási visszaéléseket, hanem ismerje be, hogy a nemzet nem akarja — legalább egyelőre — az ő elveik megvalósítását. A nemzet szimpáthiája már akkor megnyilatkozott a munkapárt mellett, amikor öten vállalkoztak arra, hogy az országot a zavaros helyzetből kivezessék. Még akkor programjuk sem volt, sőt a terhek fel-emelését és kilátásba helyezték és a nemzet mégis megajándékozta a bizalmával. (Eljenzés és taps.)

A vallásfelekezeti békét hirdeti és kijelenti, hogy az 1848. XX. t. c. végrehajtását magára nézve kötelezőnek ismeri el. Tisza István grófnak a nemzetiségi kérdésről mondott beszédét örömmel hallgatta és teljes mértékben hozzájárul Tisza fejtegetéséhez. Véleménye szerint ez a kérdés, épúgy, amint a Balkán kérdés, olyan stádiumban van, hogy rövidesen rendezni kell. Szívesen fogad minden közeledést, ami nemzetiségi részről történik, mert az ország állami erejének követésére minden erőt fel kell használnunk.

A kormány békét akar minden téren, de ha kihívják a harcra, nem fog kitérni. Pártja mindent megtesz az ország érdekében megóvására és a korona fényének emelésére, mert a korona fényessége a nemzet dicsősége is. (Eljenzés.)

Elnök 10 perc szünetet ad.

Szünet után dr. Láng Lajos előadó tartotta meg záróbeszédét és röviden ajánlotta elfogadásra a munkapárt felirati javaslatát. Az előadó beszéde után általános figyelem közt gróf Apponyi Albert emelkedett szólásra és nagyszabású beszédet mondott. A kormány politikájával szemben a nemzeti küzdelem szükségességét hangoztatta. A választásokra nem hivatkozhat a kormány, mert a nemzet akarata nem nyilatkozott meg szabadon, de különben is, mikor szabadon nyilatkozott meg a nemzeti akarat, akkor az uralkodó nem engedte érvényesülni. A kormány szeretné, ha az ellenzék neki térde-fejet hajtana, pedig a feltámadt szabadelvű pártnak nincs ehhez joga, mert, mikor kisebbségben maradt, nem teljesítette az ellenzék feladatát, az ellenőrzést, hanem meghátrált és elszaladt a küzdőtérrel. Tisza István beszédére megjegyzi, hogy nem azon az uton halad, hogy a nemzetiségeket megnyerhesse. A kormány összeszedte a többséget, de ez még nem képesíti arra, hogy történelmet csináljanak. A koalíció felbomlását és bukását az okozta, hogy az egyik csoport a mérsékelt, a másik a radikális irányzatot követte, a végül azonban közös volt: az ország függetlenségének kivívása. A munkapárt győzelme nem örök, de a függetlenségi elvek örök életűek és megvalósulnak.

— Bizony az. Még pedig füttyölőcukorbetegsége.

Kassai Nándor még halványabb lett, a verejték is kiült az arcára, mialatt a társaság tagjai egymásután osontak ki, hogy a másik szobában kényük-kedvükre kikacagassák magukat.

Tanuin vannak rá, hogy Kassai Nándor soha többé krumpelit nem evett, nem kesereggett s még kevésbé füttyölt, ahol Répáti Pista is jelen volt. De, ahová elcsalták vaosorára, oda meghívták Répáti Pistát is.

— Hát csakugyan cukorbetegségem lesz?

— Bizony az. Még pedig füttyölőcukorbetegsége.

Kassai Nándor még halványabb lett, a verejték is kiült az arcára, mialatt a társaság tagjai egymásután osontak ki, hogy a másik szobában kényük-kedvükre kikacagassák magukat.

Tanuin vannak rá, hogy Kassai Nándor soha többé krumpelit nem evett, nem kesereggett s még kevésbé füttyölt, ahol Répáti Pista is jelen volt. De, ahová elcsalták vaosorára, oda meghívták Répáti Pistát is.

nelyest az orvosi tudományhoz, legalább értékesítem is ezt felebarátaim javára.

Annyi bizonyos, hogy Répáti Pistának sikerült elérni részben a célját. Kassai Nándor eltaszította maga elől a krumpelit:

— Nem eszem, szólalt meg újra, fanyarul.

— Ez a helyes és ez az egyetlen módja a védekezésnek, kedves urambátyám. A krumpelitől őrizkedjék, mert vérében van már a hajlandóság a krumplicukorbetegségre.

Annyira szuggerálta a dolgot a pajkos tanító, hogy Kassai Nándor szokottnál előbb letesapott másik rossz szokására: a keseregésre. Megint úgy kesereggett, mintha azért izgett volna. Több se kellett Répátinak, egyszerre felugrott s az asztalra csapott:

— Meg van! Ugy-é mondtam! Hiába, az én szemeim nem csalnak. Urambátyám nál a keserűcukorbetegségnek is meg vannak — szimptomái.

Na, aztán beszélt a cukorbetegségről annyit, hogy Kassai Nándor elfelejtett tovább keseregni, legfeljebb magába fojtotta keserűségét a neki imputált bajnak, hátha csakugyan igaza van ennek a fiatal embernek? Mert hát miért is esne ő annyi krumpelit s miért is keseregne ő annyit, ha azt nem a vérében lévő baj követelné.

Áttértek aztán más tárgyra, az idő-

Legjobb a Békési Róza „Csikós”szin szappana

Utazik a miniszterelnök. Mit visz a kofferjében?

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma délután öt órakor Ischlbe utazik. Utazását csak siettetette a horvát bán lemondása, mert a jövő hétről elhelyeződött erre a hétre.

A bán lemondásán túl a miniszterelnök több ügyben előterjesztést tesz a felségének. Hir szerint döntöttek a flumei kormányzói állás és döntöttek a király személye körüli miniszterség és döntöttek a nagyváradi püspöki szék betöltése tárgyában.

Hir szerint a flumei kormányzóságot Wickenburg grófnak, a felség személye körüli miniszterséget Rosner Ervin bárónak, a nagyváradi püspökséget Széchenyi gróf győri püspöknek szánták.

A izraelita polgári leányiskola értesítője.

A debreceni izr. hitközség polgári leányiskolájának értesítője most jelent meg Abelesné Bloch Hermin igazgató gondos, a legapróbb részletekre is kiterjedő szerkesztésében. A mult tanév rendkívül nagy jelentőségű az iskola történetében s ennek fontosságát az értesítő a következő sorokban emeli ki:

„Iskolánk e lefolyt tanévvel életének 4. évét töltötte be. Kíváncsian tekintettünk e tanév megalakulása elé, mely mintegy próbaköve volt iskolánk további fejlődésének. Ez évet ugyanis már a polgári leányiskola számára épített új helyiségben kezdtük meg. Sokan féltek attól, hogy amennyiben az iskola ez új épülete egy kissé távol esik a város középpontjától, csökkenni fog, illetve nem fog annyival szaporodni a növendékek száma, mint az előző években. A beiratkozások azonban újból igazolták azt a többször hangoztatott tényt, hogy Debrecenben ugyancsak szükség volt ez iskolára s hogy ez városunknak egyik leghézagpótlóbb intézménye. Beiratkozott ugyanis az idén 173 növendék, jóval több, mint az előző években. Fokozott kedvvel és megnyugvással is kezdte meg a tantestület működését.”

Mint a statisztikai adatokból kitűnik, a tanulók közül egyetlen egy kapott több tárgyból elégtelent s így szorgalom és előmenetel tekintetében igen kedvező eredményt mutattak fel.

A kitűnő növendékek névsora a következő:

I. Beck Ilona, Békés Erzsébet, Fischer Jolán, Fodor Erzsébet, Rosenberg Margit, Schvartz Ella, Weisz Rózsa. II. Balázs Magda, Eckstein Klára, Harstein Margit, Kardos Mária, Kellner Rózsa, Leuchtman Rózsa, Lusztig Józsa, Schönvald Edit. III. Aszódí Magda, Beck Bella, Brandstein Margit, Fenyő Katalin, Friedmann Irén, Horvát Katalin, Kardos Anna, Kohn Klára, Szabó Eszter, Ungár Erzsébet. IV. Geiger Berta, Jónás Margit, Rosenbaum Karolin.

TARSAS ÉLET.

A meglepett zeneszerző. — A csárda előtt.

Egy vidéki színházban helyi szerzők operettjét mutatták be. A zeneszerző már a kora délutáni órákban frakkba öltözött és úgy várta premier estjét.

Minden szépen ment. A lapok nagy reklámot csaptak és a premierre nagy közönség gyűlt össze. A zeneszerző izgatottan járt-kelt a kulisszák között és leste, hogy fogadja a közönség a zeneszámokat.

Egyszerre furesa zajt hall a nézőtérrel. Mintha ezer kigyó sziszegett volna a fülébe, vagy mintha valami gőzkazánból tört volna elő a gőz. Erre ijedten rohant az ügyelőhöz:

— Mi ez? — kérdezte sápadtan az izgalomtól.

Az ügyelő, vén színházi róka, nyugodtan jegyezte meg félvállról:

— Hát mi volna? Pisszegnek.

— Mit? Máris pisszegnek? Hiszen még az én szerzeményeim nem is kerültek sorra.

Egy uri társaság a napokban automobil-kirándulást tett Budapest környékére. Az automobilon jökevdü fiatal emberek ültek, akik a kirándulás útján elsőnek Czinkotán álltak meg egy vendéglő előtt.

Az automobil toffogva, prűszkölve állt meg a vendéglőnél, ahol leszálltak az utasok, hogy a nevezetes cinkotai nagy icéből hörpintsenek egyet. De mielőtt letelepedtek volna a korcsmában, az automobil tulajdonosa előhívta a korcsmárosot és néhány kocka cukrot kért tőle.

Meg is kapta a cukrot és azzal ment kifelé az automobilhoz.

— Hová mégy? — kérdezték barátai.

— Mindjárt jövök, csak egy kis cukrot viszek ki a soffőrömnek...

A társaság elképedt, csak aztán jutott eszükbe, hogy a barátjuknak az az idő jutott az eszébe, amikor még az ilyen utat lovakkal tették meg.

VÁRMEGYE.

Öngyilkos asszony. Régóta gyógyíthatatlan betegségben szenvedett S. Szabó Sándorné, hajduböszörményi asszony. Rengeteget költött eddig már orvosra meg patikára, de hasztalan, mert nem használt semmit. Ez aztán annyira elkészerítette, hogy tegnap reggel felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt. Az esetről jelentést kapott a debreceni királyi ügyészség, mely a temetési engedélyt megadta.

Az orsz. izr. Patronage-egyesület nádudvari helyi bizottsága a f. hó 17-ikén tartott alakuló közgyűlésen következőképpen választott meg: Diszelnök Forrai Ernő ur, társelnök Schück Jakab főrabbi ur, alelnök Weisz Sámuel és Rosenbaum Bernát urak és Weisz Benjaminszék urnó lettek. A jegyzői állást Flesch János urral és a pénztárnoki állást Bárány Gyula urral töltötték be. Az ülésen, mint a Patronage-egyesület kiküldöttje, részt vett Breuer Soma nagykatái főrabbi, ki lendületesen, eszmékben és igazságokban gazdag szónoklatában ismertette az egyesület nemes, emberbaráti célját.

Megcsalt férj boszuja.

Az Amerikából hazatért udvarló.

A biharmegyei kis Pósalak községben szenzációs, érdekes részletekben bővelkedő családi dráma játszódott le tegnap.

A dráma hőse Pomucz Ille pósalaki erdőőr, aki körjéből egy évvel ezelőtt vette feleségül Papp Flóra odaváló leányt. Eddig zavartalan családi életet éltek, egy pár héttel ezelőtt azonban hazatért Amerikából az asszony leánykori udvarlója, Fekete Péter és ezzel meg lett zavarva az eddigi boldogság.

Fekete Péter udvarolni kezdett ismét az asszonykának, aki, úgy látszik, ezt jó néven is vette, mert körülbelül egy héttel ezett a férj, mikor éjjel hazatért az erdőről, a feleségénél találta az udvarlót, aki csak az ablakon keresztül menekülhetett a biztos halál elől.

A megcsalt erdőőr ekkor kijelentette felesége előtt, hogy nem nyugszik addig, míg meg nem öli a csábítót. Fekete Péter ettől kezdve kerülte a férjjel való találkozást. Ugy határozta el, hogy megszökteti az asszonyt és majd kiveznek Amerikába, ahol senki sem fogja zavarni boldogságukat.

A szökést kedd éjjelre határozták el. Az asszony és udvarlója el is indultak a faluból, mikor azonban a határba értek, egyszer csak elébük toppant a férj.

A férj azonnal tisztába jött a helyzettel. Lekapta válláról fegyverét és az asszonyra lött. Az asszony szíven találva, azonnal holtan rogyott össze.

Az udvarló látva ezt, menekülni kezdett. Bizott lábában, mert mikor Amerikában volt, egy futásversenyen díjat is nyert. De a férj is értett a célzásához. Utána lött az udvarlónak és eltalálta. A golyó a hátába furódott Fekete Péternek, a ki egyideig még futott, de csakhamar eszméletlenül rogyott össze s pár pernyi kilődás után szintén meghalt.

Tomucz Illi erdőőr a kettős gyilkosság után elmenekült Pósalakról, a csendőrök azonban elfogták és tegnap este már be is szállították a nagyváradi kir. ügyészséghez.

VÁROSHÁZA.

Lebontott jégverem. A tanács a nagyerdei jégvermet, miután az egészen beomlott, nem javíttatja ki, hanem egészen újat fog építeni 3600 korona költséggel. A tanács utasította az erdőmestert, hogy a teljesen használhatatlan jégvermet bontassa le és a faanyagát értékesítse.

Segélyek. A városi tanács a sárosvármegyei tanítói árva-ház alapja részére 25, a podolini kegyesrendi algimnázium diáksegélyző alapja számára 10 koronát szavazott meg.

Jóváhagyás. A kereskedelemügyi kormány leiratban értesítette a várost, hogy a villamos vasut építési terveit jóváhagyta. Miután az építés előmunkálataival már javarészt elkészültek, a jövő héten már a fővonal kiépítéséhez fognak. Először a Simonyi-úton és a Péterfián rakják le a második sinpárt a Csokonai kertig, azután pedig elzárják a Bika és Royal közt a vonalat és a közlekedés csak a városháza előtti sinpáron fog lebonyolódni. Az építési programot különben úgy osztották be, hogy a forgalom az építés tartama alatt nem fog szünetelni.

Jön! SCHMIDT Itt még nem látott világ attrakciók. Szenzációs új lóidomítások.
hirneves cirkusza.

Megnyitó diszeloadás
tolyó hó 26-án kedden
este fél 9 órakor.

Az épülő Debrecen. Az építkezési kedv hatalmasan fölleandult, amit mutat az a sok építkezés iránti kérvény is, melyeket hetenkint intéz el a tanács. Ujabbban az alábbiak kaptak engedélyt új építkezésre: Nagy Sándor Vargakert; Baróthy István, Guth István, Békési R. és Társa, Kovács András, Kiss József, Mócz Magdolna, dr. Borasovay Jenő, Sikolya Gáborné telekeldarabolásra; Szina István, Veres István, Eberth Károlyné és Eberth Vilmos, Bohus Györgyné, Major Gábor, Sztankay János, Dóczy Emil, debreceni műjégyár, Harangi István, Gál Gyula, Óri István, Vadász Ferenc, Bozóki István, Hegedüs István, debreceni mezőgazdasági gépgyár és Áron Miksa.

Hat hold helyett nyolc. A mátai biztos és a hortobágyi állatorvosok, akik eddig 6 hold földet kaptak a várostól, az új szervezeti szabályzat értelmében 8 holdnak a haszonélvezetében fognak részesülni. Az új szervezet még nem nyert jóváhagyást, amiről azonban ők nem tehetnek, éppen ezért folyamodtak a tanácshoz, hogy már az idén részesítse őket a 8 hold haszonélvezetében.

Az ingyenes iskoláztatás. Az új népoktatási törvény értelmében 1910. január 1-től a népiskolákban ingyenes a népoktatás. A debreceni ref. egyházat, mint iskolafentartót kellemetlenül érinti a törvény ezen rendelkezése, mert az eddig szedett tandíjakat elveszti. Az egyház most kármentesítést kéri a vallás- és közoktatásügyi kormányhoz és kérelmének támogatására kérte a várost is.

EMLEKEZÉS Bulyovszky Lillára.

Felléptel
a debreceni színpadon.

Adományok
a Csokonai körnek.

A művész és Debrecen.

Sok szó esik mostanában Bulyovszkyné Szilágyi Lilláról (Bulyovszky Lilláról), helyesebben csak az ő nagy hagyatékáról, a melyet hosszú évtizedek alatt dícséretes takarékoskossággal halmozott fel. Az örökségért lármás harcok folynak, Bulyovszkyné pedig olyan észrevétlenül halt el, mintha nem lennének neki más érdemei, minthogy azt a sok pénzt, gyémánt és arany ékszereket garmadába hordta össze és féltő gondossággal őrizte.

Pedig Bulyovszkyné Szilágyi Lillának van valamelyes köze a magyar kultúrához is. Igaz, hogy évtizedeket töltött külföldön s emiatt sok szemrehányást kellett eltűrnie, de azért hűtlenséggel nem lehet vádolni, mert sohasem tagadta el magyar származását s annak a fénynek, a mely őt idegenben körülvette, sugarai mégis csak erre az országra vetődtek.

Bulyovszky Lilla Debrecenben is több ízben megfordult s hogy megszerette ezt a várost, annak igen pregnans jelét adta.

Még a Nánásy-féle szinkörben lépett fel először s jegyzeteimből módomban van a „Hölgyfutár” című lap vendégszolgálatára vonatkozó referációját közölni:

Debrecen, 1857. Decz. 23
„Bulyovszky—Szilágyi Lilla asszony, kedvelt művésznőnk, 1. év dec. 12-ikén érkezvén közénk, itteni vendégszereplését 13-ikán Lecouvreur Adrienne szerepében fényes sikerrel s fényes közönség előtt kezdte meg. Dec. 14-ikén Vicomte Letorieres, 15-én Gauthier Margit, 16-án Horace munkái és Tiszaháti libácska, 17-ikén a Lovoodi árva adott, 18-ikén Egy nő, ki az ablakon kiugrik című ismeretes darabban igen kedves Törő Balintné volt. Végre következett a legzajosabb est, december 19-ike, kedvelt művésznőnk jutalomjátéka: Stuart Mária. A színház nem volt képes befogadni a művelt osztály közönség egy részét. December 20-án Tücsökben, 21-én pedig Romeo és Juliában lépett még fel. Itt létevel Csabai szintársulatára mind szellemileg, mind anyagilag jótékonyan hatott.”

Mikor a színpadtól bucsuzott, szintén utbaejtette Debrecen.

1878. márc. 30-án a Lecouvreur Adrienneben,

1878. ápril. 1-én Stuart Máriaiban,

1878. ápril. 3-án Ária és Messalinában,

1878. ápril. 4-én A veszedelmes nagy-nénében,

1878. ápril. 6-án Deborah-ban,

1878. ápril. 8-án Gauthier Margitban játszott. Ez utóbbi darabot ő is fordította. A debreceni közönség őszinte ünneplésében részesítette az aggművésznőt. És Bulyovszkyné hálás volt Debrecenhez. A Csokonai-kör alapító tagjainak névsorában ott szerepel s adományokat is többször juttatott a Csokonai-körnek. A múlt évben hunyt el. Sok kincset szerzett s amig utódai ezen marakodnak, az érdeklődés csak a vagyona felé fordul s elfeledkeznek, nem becsülik meg, ami ennél összemérhetetlenül értékesebb: a művészetét és áldott jó szívét.
(sz. f.)

SZÍNHÁZ.

Az Uranus színház mai, új műsora.
1. Tájéképek, kelet vidékéről. (Természeti felvétel). — 2. Egy kis vak leány. (Dráma). — 3. György iskolába megy. (Bohózat). — 4. Szerelmi ötletek. (Bohózat). — 5. Tom Jack, a világhírű bilincsből kitoró király fellépte. — 6. Borzalmas epizód a háborus életről. (Szenzációs, dráma). — 7. Műsoron kívüli ujdonság. (Bohózat). Előadás kezdete este pont 9 órakor. Helyárak mint rendesen. Kedvezményes áru jegyek nem érvényesek. Holnap ugyanez a műsor. Elő-készületben a legközelebbi új műsorban: Koldus király. Nagy művészfelvétel.

UJDONSÁGOK.

* **Egyetem, vagy vasut?** Az aradi Függetlenség tegnap meginterjuvulta az előkelőbb politikusokat a létesítendő egyetem ügyéről. A válaszok között igen érdekes Lengyel Zoltán nyilatkozata, aki minden egyetemnél fontosabbnak tartja a Kassa—Nyiregyháza—Debrecen—Nagyvárad—Arad—Buziás között direkt állami fővonal kérdését, amely vasutügyi politikánkat helyes mederbe téríteni alkalmas, másrészt pedig Kelet-Magyarországnak városait kivétel nélkül felvirágoztatná. E fővonalnak kiépítése — ugymond — nem is olyan nehéz és mindenestre sokkal köze-

lebb vinné ezeket a városokat azokhoz a városokhoz, amelyeknél az egyetem kérdését én a többi magyar városok elé igyekszek helyezni. Lengyel Zoltán nyilatkozata mindenestre van annyira aktuális, hogy Debrecen intéző hívei is érdemesnek találják foglalkozni a felvetett eszmével.

* **Gyűlések a kamaránál.** A kereskedelmi és iparkamara tegnap délután két ülést tartott. Elsőben az elnöki tanács ülésezett, amely a tisztviselők nyári szabadság kérdéseiről, továbbá különböző nemzetközi kongresszusokon a kamara képviseltetéséről és részvétele módjairól határozott. Azután a közös bizottság Falk Lajos elnöke alatt tartotta meg ülését, s a szakiskolai ösztöndíjak ügyében határozott. Rendkívül nagyszámú kérelmező között az arra érdemeseknek mintegy 4000 koronát osztott ki ösztöndíjak gyanánt. Több ipari ügyben és néhány védjegyperben mondott továbbá szakvéleményt. Nehány ipari vita kérdésben iparhatósági megkeresésre szakértői véleményt mondott.

* **Az évforduló.** A debreceni csata emlékét hiven megőrzi a város közönsége és augusztus 2-án kizárólagos a honvéd sirokhoz, hogy kegyeletének adóját lerója. Az ünnepélyt évtizedeken keresztül a főiskolai ifjúság magyar önképző társulata rendezte, de a múlt évben lemondott a rendezésről. Az idén ismét vállalkozott volna rá az ifjúság, de a városi tanács úgy határozott, hogy maga rendezze az ünnepélyt és megbizta a szükséges előkészületek megtételével dr. K. Tóth Mihály tanácsnokot. A városi tanács koszorút helyez a honvéd emlékre és megvendégeli az öreg honvédeket.

* **A tifusz Debrecenben.** A nyár legveszedelmesebb ragályos betegsége, a hastífusz nekünk is a nyakunkon van már. Nem szedi ugyan még áldozatait nálunk oly nagy arányokban, mint a fővárosban, de naponta érkeznek az orvosi jelentések hatóságunkhoz újabb és újabb megbetegedésekről. Szomorúan emlékezünk vissza arra a megdöbbentő aratásra, amelyet e sötét korszak a múlt nyár és őz folyamán városunkban végzett. Sok szenvedés, aggodalom és gyász kelt e rettenő betegség nyomán. A védekezés kötelessége tehát úgy a hatóságnak, mint minden egyes embernek. Hogy a hastífuszt a fertőzött ivóviz és a tisztátalan tápszerek okozzák, a felett ma már senki sem kételkedik. A házi tisztaságnál azonban még sokkal értékesebb védelmet biztosít a köztisztaság, illetőleg a piacok tisztasága. Piacaink közül a nagytemplom előtti gyümölcs piacra s a csapóutcai zöldségszűcs piacra hívjuk fel ezúttal a hatóság figyelmét. A gyümölcs piac napközi seprése alkalmával szennyes por lepi be a gyümölcsöket, a Csapó utcai zöldségszűcs piacot pedig a nagy kocsiforgalom pora s az öntözés nélküli sepregetés szennyezi be. Ezeket sürgősen segíteni kell.

* **Tűz a Piac-utcán.** Az elmúlt éjszaka a Piac-utca 53. számú ház tetőzete kigyuladt. A kéménybe ugyanis valahogyan egy gerenda csuszott bele, amely a koromtól tüzet fogott. A tüzoltóság kivonult s a tüzet sikerült is hamarosan lokalizálni.

* **Díjat tűzött ki a Trieszti általános biztosító társulat** annak, vagy azoknak, kik Kohn Henrik debreceni zálogházában, folyó hó 8-ról 9-re virradó éjjel elkövetett betöréses lopásból származó tárgyak visszaszerzése, vagy a tettes kézrekerítése körül kézzelfogható nyomra vezetnek. A díj egy száz, kétszáz, esetleg háromszáz korona.

Csipke és szövetfüggönyöket kifogástalanul tisztít

Koncz József
ruhafestő

Fűzet: Arany János-u. 10.
Fióküzletek:
Bathányi-u. 2. és Vár-u. 3. az udvarban.

*** Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejtethetetlen jó nőm, gondos édes anyánk, hú testvér, sógori és áldott emlékü jó rokon: néhai polgár Gyányi Ferencé szül. Zsigray Irma asszonynak folyó hó 20-ikán, éjjeli 12 órakor, életének 44-ik, boldog házasságának 27-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 22-ikén, délután 5 órakor fognak, az ev. ref. egyház szertartása szerint, a Kórház halottas terméből, a Nagytemplomban tartandó gyászima után, a Cegléd-utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, jó barátainkat, ösmerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen, 1910. július 21. Áldás és béke drága poraira! Bánatos férje: polg. Gyányi Ferenc. Gyermekai: Ferenc, Irma és Juliska. Testvérei: Zsigray István nejével és gyermekeik; özv. Szobota Pálné Zsigray Mária és gyermekei; Zsigray Károly nejével és gyermekeik; Csonka Ferencné Zsigray Juliánna és gyermekei. Sógorai és sógori: özv. Kocsis Sándorné Gyányi Juliánna és gyermekei; Gyányi József nejével és gyermekeik. Valamint számos rokon nevében is. A temetést Dankó Béla temetk. intézete rendezi.

*** Mikor lesz a fősorozás?** A kormány úgy számított, hogy július 25. és augusztus 31. közt fogja megtartani a fősorozást. Ez azonban aligha fog sikerülni, miért is a városi tanács a fősorozás határnapját augusztus 5-ére halasztotta. Debrecenben a fősorozás négy napig fog tartani.

*** Schmiedt cirkusz Debrecenben.** A városunkban előnyösen ismert és jó hírnévnek örvendő cirkusz kedden, folyó hó 20-án tartja első előadását. Ez a valóban nagy magyar vállalat a múltban oly nagyszabású attrakciókat hozott és oly szép idomításai vannak, hogy a külföldön is nagy elismerésben részesült. Egyik idomítása világrekordot ért el, mely idomításért aranyéremmel lett kitüntetve. A cirkusz nem dolgozik amerikai reklámmal és a helyárai is oly mérsékelték, hogy módjában van minden műpártolónak egy kellemes szórakozó estét a cirkuszban eltölteni.

*** A vasárnapi football mérkőzés.** Rendkívül érdekes sportélvezetben lesz része városunk közönségének f. hó 24-én, vasárnap délután. A D. T. E. teljesen újjászervezett I. csapata fog a F. I. A. C. I. csapatával barátságos mérkőzést tartani. A két erős csapat találkozása kiválóan izgató, mindvégig érdekfeszítő küzdelmet ígér. A football mérkőzés előtt a D. T. E. atlétái háziverseny keretében fogják erejüket összemérni a legérdekesebb atletikai számokban. A mérkőzésre jegyek 20 százalék kedvezményvel kaphatók Györfy testvérek és Tolnai Dániel urak üzletében és a Schwartz nővérek dohánytözsdejében.

*** Kedvezmény az altiszteknek.** A monarchia hadügyminiszteriumai megfelelő altiszti állomány szervezésén dolgoznak s a hadvezetőség mindenféle előnyökkel igyekezik altiszteket szerezni. Törvény szerint az altiszteknek csak 12 évi szolgálat után van joguk állami alkalmazáshoz. Most a közös hadügyminiszterium és a honvédelmi miniszterium bizalmas átiratokban kérdezték meg az egyes törvényhatóságokat, hajlandók volnának-e hat évi szolgálat után foglalkozást adni volt katonai altiszteknek? Több törvényhatóság hajlandóan mutatkozott erre, de akadtak olyanok is, akik megtagadták. — A hadügyminiszteriumok

egyébként francia mintára altisztképző iskolákat is akarnak szervezni; meg akarják könnyíteni az altisztek házassági körülményeit és jobb fizetést fognak adni nekik. Így aztán csakúgyan elegendő jól képzett altiszthez fog jutni a hadsereg s a két éves szolgálati idő behozatala nem fog zavarokkal járni.

*** Öngyilkos malompénztáros.** Budapest, tegnap délelőtt 11 órakor, a Rác-fürdő 41. számú kabinjában egy ötven éves ember föbelötte magát. Zsebében Bélavári-Burkhard Konrád nevére levelet találtak. A levél nyomán aztán megállapították, hogy az öngyilkos Steiner Ödön, a Hengermalom pénztárosa, a ki harminchét éve állt a malom szolgálatában. Öngyilkosságának oka régebbi idegbetegség.

*** Lábára gurult a malomkő.** Csáti Gyula 28 éves, vasuti raktári munkás, tegnap délelőtt malomköveket gördített be a kocskiba. Véletlenül azonban egy malomkő rágurult a ballábra, úgy, hogy az bokában kifécamodott. A súlyosan sérült embert Furkó László vasuti rendőrsparancsnok beszállította a kórházba.

*** Az Arany Bika Mulató.** The 4 Charles jongleur csoport produkciói valóságos ámulatba ejtik a közönséget. Great and Good ausztráliai excentrikusok egymagukban is alkalmasak arra, hogy zsúfolt házat vonzanak, mert ilyen csodálatos ügyességei megáldott művészpárt még nem látott a debreceni publikum. Aalbach estéről-estére fokozza népszerűségét. Pompás nótáit, sláger kupléit már az egész városban halljuk. Les Bethones táncduett és a többi fényes attrakció egészszítik ki az impozáns műsort. Az előadások 9 órakor kezdődnek.

*** Ehrlich a házasság orvosi vizsgálatáról.** Ehrlich Pál, a világhírű frankfurti orvos, a vérhaj elleni szérum feltalálója, nem csak az orvostudományban, hanem a jogi téren is fontos nyilatkozatokat tesz. Ezúttal a házasság jogi érdekeibe szökött bele. Dr. Gerő Ernő fővárosi ügyvéd, mint a „Házasság és Családjogi Szemle” szerkesztője, kérdést intézett Ehrlichhez az iránt, helyesli-e, hogy a vérhaj házassági akadályul szolgáljon és hogy a házasságlandók házasságuk előtt orvosilag megvizsgáltsanak. Ehrlich erre a kérdésre ma a következő távirattal felelt:

„Helyeslem, hogy a vérhaj, amíg ez teljesen gyógyítva nincs, abszolút házassági akadályul szolgáljon és hogy a házasságkötés előtt orvosi egészségi bizonyítvány követeltessek. Ez azonban a gyakorlatban nagy ellenkezéssel találkozunk és éppen ezért nehezen lesz keresztelhető. Egy életbiztosítási kötvény könnyebben követelhető, ez talán sok vonatkozásban, mint kiegészítő eszköz szolgálhatna.”

*** A levélhordó fu szerencsétlensége.** Csaha Kálmán 15 éves tiszafüredi levélhordó tegnap délután a főberet pisztolyát akarta megtölteni. Ennek oszvét azonban véletlenül maga felé fordította, miközben az elsült. A golyó a jobb oldalába fúródott. Súlyos sérülésével beszállították a debreceni kórházba, ahol Bardóc András rendőrbiztos hallgatta ki az éjjeli órákban.

*** Tegnap halottak.** Az állami anyakönyvi hivatalhoz a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Kozma Péterné ref. 78 éves, Széki Sándor ref. 57 éves, Horváth Mihály ref. 59 éves, Lakatos Mária ref. 8 hónapos, Gyáni Ferencné ref. 44 éves, Tóth Katalin ref. 7 hónapos.

*** Antalfy nememűkereskedésében** valamennyi új orfeumi kuplé raktáron van. Arany Bika orfeum jegyei elővételben.

*** Talált tárgyak a rendőrségen.** Találtatott egy szalmakalap, egy kézi táska és egy zsebóra láncsal. Igazolt tulajdonosát átveheti a belv. r. kapitányságnál.

*** Úti bőröndök (kofferek), kosarak, kézi táskák és utazási cikkek** legnagyobb választékban Mentze Henrik áruházában, Kossuth-utca 4.

*** Dr. Láng szanatóriumában** felvétetnek — elme és ragályos bajok kivételével — bármely betegségben szenvedők. Napi ápolási díj 6 koronától 12 koronáig. Külön szobák és közös kórtérmekek. Roentgen-laboratórium, elektromos gyógyeszközök, frandinisatiohoz, darsonvalisatiohoz. Elektromágnes, villanyos fényfürdő, villanyos 4 rekeszes fürdő, kék s vörös fény, vibrációs masszázs. Legmodernebbül felszerelt műtőterem. Az intézet bárki által, bármikor megtekinthető, tudakozódásokra az intézet tulajdonosa készséggel szolgál felvilágosítással. Cím: Dr. Láng szanatórium. Debrecen, Kossuth utca 39. szám

*** Eredeti angol és amerikai tennirakettek** gyári raktára, Mentze Henrik árus házában, Kossuth u. 4.

*** Gummi és Lóden esőköpenyek** 21 koronától 50 koronáig nagy választékban Frank Testvérek uri-divat üzletében, Piac-utca 50. sz.

*** Angyalvédjegyes gramfonok,** lemezek, tük gyári raktára Antalfy Józsefnél.

György herceg nagybeteg.

Holnap megoperálják.

A szerbek volt trónörökös, az izgága királyfi, György herceg nagyon rossz bőrben van mostanában. Egy régi, rosszul kezelt baja kiújult és olyan pusztításokat vitt véghez a fizikumában, hogy a fiatal herceg kénytelen lesz megoperáltatni magát.

György herceg betegségéről a következő jelentések érkeztek:

„Az egész napisajtó foglalkozik a herceg betegségével, mely csak most tudódott ki. A betegség ma már kritikus fordulót vett. Az ellenzéki lapok a kormányt támadják, amiért ez eltitkolta a herceg betegségét.

A „Dnevni List” szerint György herceg már Milahovacban való tartózkodása alkalmával vakbélgyulladásba megbetegedett. Arra kérte a kormányt, hogy Belgrádba jöhessen magát gyógykezeltetni. A kormány azonban félt György izgatásaitól és György kívánságát visszautasította. Minthogy a herceg betegségében nem részesült a kellő gyógykezelésbe, a vakbélgyulladás mindjobban előrehaladt és a beteg állandóan legyöngítette. Vichy francia fürdőhelyen való tartózkodása alatt is sokat szenvedett György herceg betegsége által. Sűrűn voltak ájulásai, amelyektől csak nehezen tudott magához térni. Minthogy György herceg étvágytalanságban is szenved, ereje napról-napra csökkenően van és már csak az operatív beavatkozástól várják a herceg állapotának javulását. E hét végén a herceg egy párisi szanatóriumban véteti fel magát. Ez idő szerint is Párisban tartózkodik, ezt a tartózkodását ötheti fürdőzés előzte meg Vichyben.

Belgrád, július 21. A katonatisztek a Párisban tartózkodó György herceget táv-

Moskovits József uridivat terme
Piac-utca 26. (Főtözsde mellett).

Jutányos, gyors és pontos kiszolgálás!
Megérkeztek a bel- és **férfi szövetek**
külföldi legújabb divatos és elegáns tavasz-
mérték után már most megrendelhetők. Női kosztüm kabátokat csinosan elkészítettek. Szíves partfogást kér tisztelettel **MOSKOVITS JÓZSEF** urizsábó, Piac 26.

Személyes ellenőrzés.
és így az elegáns tavasz-
öltönyök és felöltők

hatban kérték fel arra, hogy hogylétéről értesítsék őket. Erre a sürgönyre a következő válasz érkezett:

„Mélyen meghatótt a katonatisztek részvéte és minden bajtársamnak szívből mondok érte köszönetet. Egészségi állapotom nem a legjobb, de aggodalomra még sem ad okot, de a fájdalmaimat éppen hogy csökkentette, meg nem szüntette azokat. Remélem azonban, hogy a mindenható ad erőt majd arra, hogy a hazát mint egészséges katona szolgálhassam.”

A sürgöny felolvasásakor a tisztek lelkesen megéljenztek György herceget.

Kincsek a tenger fenekén.

A Beniczky-pár ékszerei.

Még emlékezetben él az a borzalmas katasztrófa, amely a múlt év november 14-én történt a singaporei tengerszorosban. Az „Onda” nevű angol gőzös összeütközött a „La Seyne” postagőzössel s a postagőzös két perc alatt elsüllyedt. A postagőzösről százötven ember volt, ezek közül hatvanat megmentettek, a többi azonban menthetetlenül ott pusztult a tenger hullámaiban.

Az áldozatok közt volt Beniczky István magyar földbirtokos, aki fiatal feleségével, Waldeck Valéria grófnővel nászuton volt s már éppen hazafelé tartottak.

Az elsüllyedt hajó tulajdonosa nem tett semmiféle lépést az iránt, hogy a hajót kiemeltesse, pedig a hajóval sok kincs veszett a hullámokba. Nem számítva azt, hogy Beniczkynek vagyont érő ékszerei voltak, utazott a hajón egy Habib nevű párisi ékszerkereskedő, aki Jávából tartott haza felé és nagy értékű, drága köveket vitt magával.

Habib unokaöccse most engedelmet kért a hollandi kormánytól, hogy buvárokat küldhessen a tenger fenekére, keresni az elsüllyedt kincseket. Mikor az engedelmet megkapta, két buvár szállott le a tenger fenekére s már az is nagy fáradságukba került, míg megtalálták az elsüllyedt gőzös roncsait.

A tenger fenekén a legerősebb az áramlás és a víz tovább vitte az elsüllyedt hajót, de még így is megtalálták s legelső sorban a hajó kasszáját kutatták át. De nagy volt a meglepetésük, a mikor csak nyolcezer korona készpénzt találtak benne, ellenben ékszert semmit. Ezek után Habib kabinját keresték meg s néhány napi eredménytelen munka után csakugyan találtak benne egy egészen közönséges utazóböndöt, a mely az ágy alá volt eldugva. Ebben voltak a drágakövek, amelyeket Habib Java szigetén vásárolt, körülbelül százharmincezer korona értékben, azonkívül régi ékszerek, néhány száz korona készpénz s a megboldogult irásai és jegyzetei. Ugyanakkor, amikor Habib böndjét megtalálták, bukkanak a mellé levő kabinban a Beniczkyk kofferjére is. Ebben egy kétezer gyöngyből álló nyaklánc volt, azonkívül brilláns fülbevalók, gyűrűk és egy vagyont érő szafir-ékszer.

A kincseket átadták a hollandi helyhatóságnak, amely az ékszerek értéke hat százalékának lefizetése után visszaadta azokat jogos tulajdonosaiknak. A katasztrófa áldozatairól a buvárok nem hoztak föl semmi hírt a tenger fenekéről. A holttesteket minden valószínűség szerint a cápák falták föl, mert a körülakó malajok azt beszélnek, hogy még soha annyi cápát nem láttak a tengerszorosban, mint a katasztrófát követő napon. A hajó maga már rettenetes állapotban van, a kabinok teljesen összetörték, a kéményeket már elvitte az áramlás s nem telik bele két hónap, az egész hajót darabonként fogja elvinni a víz. Tehát éppen ideje volt felozni a kincseket.

TÁVIRATOK

A szerb kereskedelmi szerződés.

Belgrad, jul. 20. A kereskedelmi szerződést tárgyaló magyar, osztrák és szerb delegátusok délután második plenáris ülésüket tartották, melyet négy óra hosszáig tartó tárgyalás után megszakítottak. A tárgyalást holnap folytatják.

Az ötszörös gyermekgyilkosság.

Budapest, július 21. Ma délután 4 órakor temették Molnár József postaszolga öt kis gyermekét, akiket az apjuk ölt meg. A temetésen mintegy 15.000 főnyi közönség vett részt. A temetési szertartás szívet lendítő, lélekindító volt. A szerencsétlen anya ész nélkül kiáltozta a gyermekei nevét, sirógörcsöket kapott és elájult. A közönség hangosan zokogott, sirt a szertartást végző pap is. Az 5 kis koporsót egymás mellé temették.

Munkapárti értekezlet.

Budapest, július 21. A nemzeti munkapárt ma este 8 órakor értekezletet tartott Perczel Dezső elnöklete alatt. A párt közönséget szavazott a miniszterelnöknek mai beszédéért, azután egyhangulag elfogadta az indemnyi, ujone és román kereskedelmi szerződés törvényjavaslatát.

Haro a kalauzokkal.

Lisszabon, július 20. Maceoai hivatalos távirat szerint a csapatok urai Colovrán szigetének. Kiszabadítottak 16 embert és 44 kalauzt foglyul ejtettek.

Politikai afférek.

Budapest, július 21. Ma intézték el a segédek Szalavszky Gyula trencsényi főispán és Szmracsányi György néppárti képviselő közt felmerült affért. Szmracsányi segédei becsületbiróságot kértek, Szalavszky segédei azonban ezt azzal tagadták meg, hogy ezt az elégtételadás elől való kibúvásnak tekintik. Ezzel az ügy külön-külön felvett jegyzőkönyvekkel egyelőre elintéztést nyert.

Kassa, július 21. Ma reggel vették pisztolypárbajt egyszeri golyóváltással Buza Barna volt képviselő és Gortvay Aladár trencsényi főszolgabíró. A felek sértetlenek maradtak, de nem békültek ki.

Belépés a munkapártba.

Budapest, július 21. Kállay Tamás volt Justh-párti, azután pártönkivüli 48-as képviselő belépett a munkapártba.

Nagy vasutas-sztrájk.

Newcastle on Tyre, július 20. A sztrájkoló munkások képviselői ma este tárgyaltak a vasuti társaságok képviselőivel és eredmény nélkül. Middlesboroughban a sztrájkolóok száma kétezerre növekedett.

Száz esztendősi buza.

Nagytapolcsány, jul. 21. Ma egy régi ház elbontásánál, a ház alatt levő üregben mintegy 200 métermázsa buzát találtak. A buza 110—120 éves lehet, de teljesen hasznavehetetlen.

Khuen-Héderváry Ischlben.

Budapest, július 21. A miniszterelnök, eredeti tervétől eltérően, holnap délután 8 órakor a Ház ülése után Bécsbe és onnan Ischlbe utazik, ahol szombaton délelőtt kihallgatáson jelenik meg a királynál. A miniszterelnök a helyzetről és a horvát bán lemondásáról tesz jelentést, kinevezések azonban nem lesznek.

Ingatlanok forgalma.

Károza István és neje Zsiros Lidia veszik a debreceni 9897. sz. tjkben foglalt 300 négyszögöl házhelyet Nagy István és neje Kolozsvári Esztertől 2750 koronáért.

Friedmann Zsigmond és neje Dianca Regina veszik a debreceni 2385. sz. tjkben foglalt József kir. herceg-utca 60. sz. házat Weisz Márton és neje Weinberger Olga-tól 17000 koronáért.

Fábián László és neje Wagner Emilia veszik a debreceni 5441. sz. tjkben foglalt Hatvan-utca 22. házat Konrad Lászlóné Kolláth Teréziától 52000 koronáért.

Czeplédi Mihály veszi a debreceni 9764. sz. tjkben foglalt 13 hold 1312 négyszögöl újföldet Dihen János és neje Nagy Rózától 14000 kor.

Pap Sándor és neje Megyaszai Eszter veszik a debreceni 1269. sz. tjkben foglalt Árpádtér 31. sz. házat Kolona József és neje Kovács Juliánától 5600 kor.

Mészáros Mihályné Tompa Mária veszi a debreceni 381. sz. tjkben foglalt Bercsényi-utca 95. sz. házat Németi Józseftől 7600 kor.

Fényi Mihály és neje veszik a debreceni 2712. sz. tjkben foglalt Késes-utca 45. sz. házat Gombási József és nejétől 19.000 kor.

NYOMDAI MUNKÁK!!

eljegyzési kártya, meghívó, jelentések, könyvek, falragaszok,

IRODAI NYOMTATVÁNYOK,

csinos és izléses kivitelben, — gyorsan és a legolcsóbb árakon készülnek a

Debreceni Ujság Nyomdájában

Arany János-utca 47. szám alatt.

Megrendelések a kiadóhivatalban is eszközölhetők, Piac-utca 42. szám alatt (Lamprecht-palota).

Máramaros gyöngye a Szaploneai

Kövcsék Géza és Félégházy Jánosnál. 1 láda tartalma 40 liter 7/10 literes

savanyuvíz

alkalikus

a mely borral keverve is kitűnő üdítő ital. Savanyu bornak kollema is ad és nem fest. Kapható mindenütt. Főraktár:

Üres üvegek ládával együtt 4 kor.-ért vétetnek vissza.

Aru- és értéktőzsde.
Julius 21.

Budapesti gabonatőzsde.

Szilárdan tartott áron elkelt (50 kilogrammonként) 25,000 mm. buza.
Rozs, zab, tengeri változatlan.

A határidő-üzlet.

A határidőüzlet iránya szilárd volt, mert az amerikai tőzsdékről drágább árakat jelentettek. A gabona-neműek ára néhány fillérrel javult. A forgalom élénk maradt.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdete	Változás
Buza május	—	—
Buza október	942	950— 948
Rozs októberre	702	707— 706
Zab május	—	—
Zab okt.	715	716— 715
Tengeri július	—	—
Tengeri augusztusra	550	545— 550
Tengeri máj. 1911	556	554— 558

Budapesti értéktőzsde.

Az előzőszenén igen csöndes volt az irányzat, mert a külföldről lehorgoló jelentések érkeztek. A vezető értékekből csak egy kötés jött létre változatlan áron. A helyi piacon a Hazai bank részvény 3-4 koronával javult. A készárupiacon élénken folyt a vásár, és a forgalomba került értékek közül a Keresk. bank-részvény 20 koronával csökkent, az Adriáért 8, a vasuti forgalmi részvényért pedig az élénk kereslet folytán 4-5 koronával nagyobb árat fizettek. A járadék-piac tüzetelen.

Nyári alkalmi vásár.

Kretonok
elsőrendű minőség most 31 kr.
Selyemfényű ruhavászon
minden színben most 39 kr.
Valódi francia Delin
a legjobb minőség most 57 kr.
Ibolya nyersselyem
ruhákra és bluzokra most 110 kr.
Cipkeszővetek
tüll és quipure minőségben most 65 kr.

Madeira batisztek
gyönyörű szép mintákban 55 kr.-tól.

Ujdonságok

igen nagy és izléses választékban!

Bosznay J. és Társa

divatruházában 1094
Debrecen, Kossuth-u. 5.

Szép csak az lehet, ki
1016 MAUTHNER
LILION CRÉMJEŦ
használja.
Vételnél Mauthner névre
ügyeljünk. Kapható Arany-
Angyal gyógyszerár Debrecen,
Piac- és Szent-Anna-utca
sarak. :-: :-:

Szépség és úde araszln

a legrövidebb idő alatt biztosan elérhető az
általánosan ismert és legjobb hámvénnek örvendő
OLINKIEVICH-FÉLE „KRISTALIN”
készítmények használata által. Nem tartalmaznak sem
zsír, sem stearin vagy más az arcbőrre ártalmas hatá-
sal bíró anyagot és épp ezért a nap minden szaká-
ban használhatók. Az összes „Kristalin” készítmények
növénynedvek kivonatát tartalmazzák, ennek folytán
a bőr rövid használat után vakítóan megfehéül, üdév-
vállik, szeplőt és májfoltot pedig teljesen eltüntet. —
Olinkievich Kristalin-fogorém fehér szinti és ugyan-
csak növénynedvek kivonatából lesz előállítva, nem
tartalmaz szappanemű anyagot és így használat
után nem hagy semmiféle kellemetlen ízt hátra. —
Olinkievich Kristalin krém 1 kor, szappan 1 kor,
puder 1 kor. Fogorém, tubus — 50 fill. Egyedüli be-
szerzési forrás: Olinkievich Kristalin Budapest, VIII.
Baross utca 9L. 1079

Diszitett női

KALAPOK

Három koronától

feljebb

Lüsztér kabátok

12 koronától feljebb.

Pongyolák

öt koronától feljebb.

Gyászkalapok nagyválasztékban

Rózsánál

Kistemplombazár.

999—1910. v. k. szám.

Árverési hirdetmény

A debreceni kir. bíróságnak V 1174/3 1910.
számu végzése folytán közhírre tétetik, miszerint
Vasuti alkalmazottak takarékpénztára részére 400
kor. — fillér tőke, ennek 1909 évi április hó 18 napjá-
tól számítandó 6%, kamatai és az eddig összesen 78
kor. 64 fill. perköltés erejéig 1910. évi április hó
15-n bíróság lefoglalt és 1200 koronára becsült rész-
vények 1910. évi július hó 28-án délelőtt fél 10 óra-
kor, kezdetét veendő és a Vasuti alkalmazottak ta-
karékpénztára részvénytársaság helyiségében megtar-
tandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek
azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén
becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyzetjük, hogy az árverés mindazon fog-
laltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálog-
jogot nyertek, elredekeltik.

Debrecen, 1910. évi július hó 10-án.

Török Péter
bírói kiküldött.

1186

Vendéglő- és kávéházi berendezések.

A tavaszi és nyári idényre a leg-
megbízhatóbb elsőrangú gyárakból

„Szabadalmazott jégsekényeket”

önműködő fagyaltgépeket legjobb
minőségű szódavíz készülékeket,
tűkrözött kerti golyókat, sodrony
borítékot és szabadalmazott legjobb
befűző üvegeket a legnagyobb vá-
lasztékban és legjutányosabb árak
mellett ajánl

1045

Kaszanyitzky Endre

üveg-, porcellán-, lámpa-, háztartási
dízárak nagykereskedése Piac-u. 57.

Épület- és portálé üvegezési vállalat.

BUTOR.
VARGA JÓZSEF

butorkereskedő, asztalos
:: kárpitos és diszitő ::

DEBRECZEN, IV. Piacz-utca 44. sz.
Alapítottatott 1850. Telephon 377.

A debreceni iparművészeti
kiállításán állami ezüstérem-
mel kitüntetve.

Óriási választék mindenféle buto-
rokban, ebédlő, háló, szalon, férfi-
szoba és teljes

menyasszonyi kelengyék

azonnal készen.

* Árjegyzék ingyen és bérmentve. *

A debreceni ipartestületi
kiállításán ezüst éremmel
:: kitüntetve. ::

Legszolidabb bevásárlási forrás. Jutányos és pontos
kiszolgálás.

nyomdapestéken át
vezet az ut a
gazdagsághoz

mert minél izlésesebb és szakszerűbb

nyomtatványokat

használ Ön vevői vagy feleivel
való érintkezésben, annál rövi-
:-: debb lesz az útja. :-:

MIHÁLY SÁMUEL

könyvnyomdája és papirkereskedése

:: Piacz-utca 30. :-:

feladatának tekinti megbízóinak hathatós

segédkezet

nyújtani és ezen cél elérésére áldozatok
árán is elsőrendű munkaerők közreműkö-
dését biztosította. 889

Vizsgálja át nyomtatványait s a hiány-
zókból
tegyen **próbarendelmenyt**
ugy az ár, mint kivitelben öröme lesz!

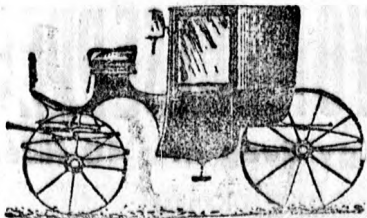
Magyar nyelv elsá-

Mjátásacéljából 10 és 12 éves
fiamat cserébe adnám Deb-
recenbe izraelita szülőkhöz
két hasonló koru gyermek-
ért (lehet leány is) kiknek viszont
alkalmuk volna németül megtanulni.
Bővebb felvilágosítást levélben
adok 1126

Gärtner Fülöp, Szepesbéla.

FÁBIÁN LÁSZLO

1175
kocsigyártó
Debrecen, Hatvan-utca 61.

Raktáron tart mindennemű saját gyártmánya
uri-, hintó- és hajtó-kocsikat,
Régi kocsikat becserél. 1175
Megrendeléseket gyorsan és legpontosabban eszközöl.
Javításokat elfogad.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések díja 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér. Vastagabb betűből nyomtatott szó 10 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

AJANLAT.

HA rosszul lát forduljon bizalommal Löbl Gyula és társai látészerszhez Debrecen, Piac-utca 63. 3295

AZ összes fényképészeti cikkek kapható Löbl Gyula és társánál Debrecen, Piac-utca 63. 3300

Garzon lakás, Piac-utca 51 házban II. emeleten egy utcai szobából, előszobából és alkoból álló lakás augusztus 1-től kiadó. Ertekezni lehet Piac-u. 42. építési irodában. 3886

LUCERNA, friss vágású, ölnként 6 fillérével kapható Biró Pálnak mikepérsi uti kertgazdaságában. 3884

BÉFOZNI való ringló-szilva eladó. József kir. herceg-u. 12. 3825

A LEGTARTOSABB és legkényelmesebb saját ké szitési férfi-, női és gyermekcipők nagy választékban, szolid ár mellett szerkesztők be Griczmann Gyula cipész-üzletében, Piac-utca, városház. Mérték utáni megrendeléseket dívat szerint készítik. 3824

FINOM kóser koszt és lakás kapható hához is kiadó, Hatvan-u. 36. 3803

ÓSKARUHA raktáram Dégenfeldtér 3 szám alatt található az udvarban, Neumann Lipót. 3298

PÉNZ, pénz, pénz nélkül csekély havi részletre kapható Schwrtz pipásnál a városházával szemben, mindennemű fegyverek broving és pipere pisztolyok. 5-3297

VALODI szegedi róza és édes nemes paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében. Városház-u. 2. Rózsater 3. Telefon 79 sz. 3294

GÖZÉRŐVEL pörkölt naponta friss pörkölt kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében. Városház-utca 2. Rózsater 3. Telefon 79 sz. 3293

Király kávéja mégis a legjobb, aromás, zamatos, vevő előtt pörköltve kapható, Dégenfeldtér. Figyanott tanuló fölvetetik. 3292

LEGJOBB szabású miederek, csipkek, madeira tatisztok szallagok a legnagyobb választékban Benyats Emil Debrecen, Tisza-palota. 3289

28 krajaárba kerül egy pár férfi vagy női harisnya fejelése Benyats Emil harisnyakötő iparvállalata. 3283

SZALMA, Panama és nemez kalapokat legjobban tisztít Békés Lajos kalapos műhelye, Piac-u. 46. az udvarban. 2655

Butorozott szoba uriember részére azonnal kiadó Szentanna-u. 58 szám. 3893

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel Falusi Károly gári és katonai cipész-mestert, Csapó-u. 41. 1916

KIADÓ öt szobás lakás mellékhelyiségekkel és kerttel. Esetleg egy három és egy két szobás augusztus elsejére Kossuth-utca 69. 3777

KERESLET.

Jó írású pénztárosnőt keresek azonnali belépésre Király Nándor Hajdunánás. 3882

VIDÉKI kisebb városban kis családnál egy szakácsné fölvetetik. Cim kiadóba. 3891

LEANYOMAT cserébe adnám urí családnál a jövő tanévre és keresek egy csore gyermeket Szemrovitz Béla városi számvevő Lőcse Szepesm. 3821

A DEBRECENI mezőgazdasági gépgyár részvénytársaságnál (Vargakert) lakatos és vasasztergelyos tanoncok fizetés mellett fölvetenek. Jelentkezés a gyárban. 3105

FÜSZERKERESKEDŐ segéd azonnali belépésre fölvetetik Nagy Imre utca, Árpádtér 5. 3812

TAKARITÓNÓ, ki kéféni tud fölvetetik Piac-u. 30 keresztútján. 3890

FTATAL nős ember iroda vagy boltiszolga állást keres. Cim a kiadóban. 3889

40 éves nyugalmazott kir. adóellenőr irodai alkalmazást keres, vidékre jegyzőhöz is elmegy. Cim kiadóban. 3891

HELYBEN, forgalmas helyen, jömenetelű kisévendéglőt trafik engedéllyel keresek átvételre, esetleg házzal együtt vételre cim a kiadóhivatalban. 3895

Elveszett egy nagy vasalt hordó fakorcsolya. Ertesítést kér Békés Emil, Vörösmarthy-u. 1. 3897

HIVATALNOK párnál lakást, esetleg teljes elátást nyerhet tisztességes urinó, ugyanott cimbalom tanítást elvállalok. Cim a kiadóban. 3892

EGY fűszerkereskedő segéd azonnali belépésre fölvetetik, Kiss Lajos, Csapó-utca 100. 3812

SZOBÁT szépen butorozva esetleg teljes eltáttással egy hölgy részére keresek. Ajánlatok Teljes ellátás alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3899

IRODAI munkálatokban és könyvelésben gyakorlott fiatalember fölvetetik. Németül tudók előnybe részesül. Cim a kiadóban. 3898

ELADÁS.

EGY könnyű nyitott kocsit 1 szép lóval teljesen felszerelve elutazás miatt eladó. Ertekezhetni Agárdi-utca 9, 12-3 óráig. 3789

EGY nyilas szállító bötterméssel eladó, Hatvan-utcai kert. I. Halastó-utca 10. 3396

EGY csinos hálószoba berendezés, esetleg darabonként is eladó. Cim a kiadóhivatalba. 3894

ELADÓ haz Tizenháromváros-utca 45. 3898

Széchenyi-kertben 300 öles területen, téli nyári lakhatásra épült ház mely négy szoba, fürdő- és cselédszoba, valamint mosókonyhából áll, villany és vízvezetékekkel felszerelve, november hó 1-ére kiadó vagy azonnal eladó. Cim a kiadóban. 1153

Fazekas Imre

villanyvilágítási és erőátviteli vállalata 1152

Debrecen, Piac-utca 77. szám.

Kipróbált

megbízható

Zseb, inga, fali és ébresztő órákat

legszebb ékszereket

jótállással legcélyszerűbben

Kurián Gyula

elősmert jó hírnévű

műorásnál szerezzük be.

Debrecen, Piac-utca 42. sz. 1200

Ahol javítások is legjobban és legolcsóbban, jótállással készülnek

Kitűnő órák

legújabb divatu ékszerek legutányosabb árban, valamint javítások legjobb szakértelemmel eszközöltetnek az elsőrendű óras műhelyben

Bauer Károlynál

Piac-u. 75. Iparbankkal szemben. 963

Azakarék és Hitelintézet rt.

Debrecen Csapó-utca 4.

Elfogad betéteket: könyvecskékre, chequeszámlára.

Kölcsönöket nyújt mérsékelt kamat mellett Váltóra, Kézizalogra, Folyószámlára, Bekebelezés mellett.

Óvadékkölcsönöket ad.

Törlesztéses kölcsönöket folyósít 15-65 évi időtartamra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Értékpapírokat vesz és elad.

Időpenzket és szelvényeket bevált.

Ipari és kereskedelmi vállalatok létesítését és finanszírozását elvállalja és azoknak hitelszükségleteit ellátja. 1009

LASZLÓ ZSIGMOND

ÁLLATORVOSI

RENDELŐ-IRODÁJA

nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30.

Telefon 558 sz. 1212

Új ártézi forrásvíz!

Kérjünk Erzsébet ártézi szénsavval telített üdítő forrásvizet.

Házhoz szállítva:

Fél literes üveggel 5 fillér

Egy literes üveggel 10 „

Megrendelhető az ártézi forrásvíz kezeléségénél

Debrecen, Hatvan-utca 28. sz. alatt.

Ernst Ede.

Gyomorgöres, kólika étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb házlszer a

Hollandi

GYOMORCSEPEK.

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható: 1199

Mihalovits Jenő

gyógyszertárban

DEBRECEN.